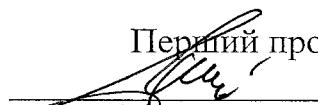

Облікова політика. Доктор економічних наук, професор Дубініна М.В.

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

 Д. В. Бабенко
« 17 » 06 2021 р.

Гарант освітньої програми

 М.В. Дубініна
« 17 » 06 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Облікова політика»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти «Облік і оподаткування», затверджена вченою радою університету 25.02.2020 року, протокол №6.

Освітній ступінь Молодший бакалавр

Семестр 3

Форма здобуття освіти денна

Викладач Дубініна Марина Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, dubinina@mnaui.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри обліку і оподаткування

Протокол № 12 від 17.06.2021 року

Завідувач кафедри д-р екон. наук, професор Дубініна М.В.

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету

Протокол № 11 від 17.06.2021 року

Голова науково-методичної комісії канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю.

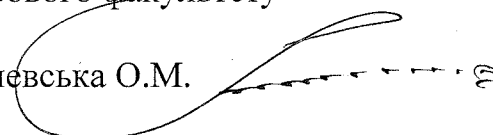
Схвалено на засіданні вченої ради обліково-фінансового факультету

Протокол № 12 від 17.06.2021 року

Голова вченої ради д-р екон. наук, професор Вишневська О.М.

Миколаїв

2021

1. Призначення навчальної дисципліни.

Дисципліна «Облікова політика» відноситься до циклу нормативних дисциплін і формує цикл професійно-орієнтованих предметів за фаховим спрямуванням.

Створення ефективної системи управління на підприємствах вимагає вдосконалення існуючої облікової системи. Рішення проблем організації облікової системи повинно мати комплексний характер і ґрунтуватися на дослідженні питань формування інформації в сфері бухгалтерського, управлінського і податкового обліку. Найважливішим інструментом формування облікової системи підприємств є облікова політика.

Облікова політика є одним з головних елементів організації бухгалтерського та податкового обліку, а також складання звітності суб'єктами господарювання. При грамотному підході до її складання можна домогтися істотного поліпшення ефективності діяльності підприємства, оптимізувати його оподаткування, раціонально розподілити функціональні обов'язки між структурними підрозділами.

Облікова політика на підприємствах різних форм власності необхідна для забезпечення однакового підходу до ведення різних видів обліку протягом календарного звітного періоду. Крім того, облікову політику слід розглядати не просто як сукупність способів формування інформації, а як інструмент побудови системи внутрішнього контролю та управління ризиками господарюючого суб'єкта.

2. Мета навчальної дисципліни.

Метою дисципліни «Облікова політика» є формування у здобувачів вищої освіти професійного сприйняття теоретичних основ і особливостей формування та застосування облікової політики на підприємствах та в організаціях; формування практичних навичок зі створення документа «Положення про облікову політику організації», вміння застосовувати отримані навички при розкритті організаційного та методологічного аспектів облікової політики.

Завдання дисципліни: обґрунтувати необхідність формування в організаціях та на підприємствах облікової політики; розкрити вплив особливостей діяльності суб'єкта господарювання на структуру облікової політики; вивчити організаційний і методологічний аспекти облікової політики організації; розкрити вплив облікової політики на фінансові результати діяльності підприємств і організацій; вивчити особливості формування облікової політики суб'єкта господарювання з метою бухгалтерського, податкового, управлінського обліку; вивчити принципи формування облікової політики відповідно до МСФЗ.

Об'єктом дисципліни є процес організації облікової політики суб'єктами господарювання.

Предметом дисципліни є вивчення організаційної та методологічної складових облікової політики та їх застосування в процесі ведення бухгалтерського обліку і складання звітності суб'єктами господарювання.

3. Компетентності.

ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми з організації та впровадження інструментів облікової політики управлінської діяльності суб'єктів господарювання, що передбачає застосування теорій та методів бухгалтерського й податкового обліку, а також методології складання звітності.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та розуміння його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Здатність використовувати інформаційні системи та комунікаційні технології.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ФК1. Здатність аналізувати та оцінювати економічні події та явища з метою підготовки облікової інформації для прийняття управлінських рішень.

ФК3. Здатність формувати обліково-аналітичні дані для задоволення інформаційних потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів.

ФК4. Здатність застосовувати норми права, податкового та бюджетного законодавства України у формуванні облікової політики суб'єктів господарювання.

ФК6. Здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності та інших активів, попередження порушень та зловживань.

ФК7. Здатність використовувати знання методів, принципів та процедур обліку, аудиту і оподаткування при формуванні облікової політики підприємства.

ФК9. Здатність поглиблювати здобуті професійні знання, використовувати їх для розв'язання практичних ситуацій, дотримуючись принципів професійної етики.

ФК11. Здатність формувати та аналізувати бухгалтерську та інші види звітності, передбаченої законодавством України, з метою формування та коригування облікової політики суб'єкта господарювання.

ФК12. Вміння застосовувати знання з організації та функціонування фінансової та податкової системи України при формуванні Положення про облікову політику підприємства.

4. Програмні результати навчальної дисципліни.

ПРН 2. Визначати та аналізувати основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення внутрішніх резервів раціонального ведення бухгалтерського і податкового обліку та вдосконалення облікової політики підприємства.

ПРН 4. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для письмової та усної професійної комунікації.

ПРН 5. Проявляти вміння працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися етичних принципів, норм та стандартів професійної етики.

ПРН 6. Розуміти місце і значення облікової, податкової, фінансово-економічної та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері формування облікової політики суб'єктів господарювання.

ПРН 7. Визначати сутність об'єктів обліку, аудиту і оподаткування, вміти викладати їх в Положенні про облікову політику; розуміти методологію отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації та визначення її впливу на результати господарської діяльності суб'єкта господарювання.

ПРН 9. Володіти методичним інструментарієм обліку та оподаткування господарської діяльності підприємств

ПРН 11. Розуміти механізми функціонування фінансової, бюджетної та податкової систем України та враховувати їх особливостей з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності підприємств.

5. Опис навчальної дисципліни.

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування». Спеціальність 071 «Облік і оподаткування». Освітній ступінь – «Молодший бакалавр». Вибіркова дисципліна. Семестр – 3. Кількість кредитів ECTS – 6,0. Кількість модулів – 1. Кількість змістових модулів – 2.

Види освітньої діяльності та види занять, обсяг годин: загальна кількість годин – 180 год; лекції – 30 год.; практичні заняття – 30 год.; самостійна робота – 120 год. Форма підсумкового контрольного заходу – залік.

Календарний план
(проведення занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу)

№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		ЛЗ	ПЗ	СР
1	Організація облікової політики підприємства: основні поняття	2	2	4
2	Організація ведення бухгалтерського обліку на підприємстві	2	2	6
3	Матеріальна відповідальність. Інститут матеріально – відповідальних осіб підприємства	2	2	4
4	Документообіг на підприємстві. Порядок складання та використання Робочого плану рахунків	2	2	6
5	Організація інвентаризаційної роботи	2	2	10
6	Особливості формування облікової політики при використанні електронного документообігу	2	2	10
7	Облікова політика щодо основних засобів, біологічних активів та інші матеріальних активів	4	4	20
8	Облікова політика щодо земельних ділянок і нерухомості	2	2	10
9	Облікова політика щодо нематеріальних активів	2	2	10
10	Облікова політика щодо виплат працівникам	2	2	10
11	Облікова політика щодо розрахунків та зобов'язань	2	2	10
12	Облікова політика щодо дебіторської заборгованості. Забезпечення та резерви	2	2	10
13	Облікова політика щодо витрат підприємства	4	4	10
Всього		30	30	120

Захист самостійної роботи здобувачів вищої освіти з усіх тем курсу проводиться на базі навчально-наукової лабораторії «Навчальна бухгалтерія». Також передбачено впровадження елементів неформальної освіти за допомогою гейміфікації тематичного напрямку «Матеріальна відповідальність. Інститут матеріально – відповідальних осіб підприємства».

6. Порядок та критерії оцінювання.

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті. Поточний контроль знань та вмінь здобувачів вищої освіти з дисципліни «Облікова політика» складається з опитування, тестування з кожної теми; контролю за вирішенням практичних завдань на занятті; самостійних робіт; контрольної роботи.

Підсумковий контроль знань та вмінь здобувачів вищої освіти з дисципліни «Облікова політика» відбувається у формі заліку. Допуск до заліку здобувач

вищої освіти отримує, виконавши весь передбачений обсяг робіт та отримавши за семестр не менше 60 балів.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається за затвердженим графіком шляхом усної відповіді, тестування, виконання практичного завдання самостійно. Якщо на пропущеному практичному занятті була самостійна або контрольна робота, здобувач вищої освіти виконує її в навчальній аудиторії університету в присутності викладача.

Матеріал, який виноситься для обов'язкового самостійного опрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. Самостійна робота в обсязі 120 годин складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, законодавчо-нормативної бази, а також підготовки до практичних занять і виконання окреслених у робочому зошиті завдань. Завдання, які винесено на самостійне опрацювання, мають бути захищені та оцінені. Оцінка входить у допуск до заліку.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти					
Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
Аудиторна робота, зокрема: Опитування	13	1	1	13	13
Вирішення практичних завдань	5	1	1	5	5
Самостійна робота	1	1	4	1	4
	1	2	4	2	4
Контрольна робота	2	5	8	10	16
Захист робіт, які винесені на самостійне опрацювання	13	1	2	13	26
Тестування в Moodle	4	4	8	16	32
Поточний контроль				60	100
Підсумковий контроль (залік)				10	20
Всього по навчальній дисципліні				60	100
Написання тез доповідей, участь у конференції				5	10
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження				3	5
Індивідуальне завдання				1	8

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти складається з двох видів: для тих здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені без причини лекційні і практичні заняття, та для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

Види та оцінка індивідуальної роботи здобувача вищої освіти			
Для здобувачів вищої освіти, які відпрацьовують пропущені практичні заняття	Оцінка в балах	Для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів	Оцінка в балах
Аналіз нормативно-правової бази з окресленого питання	1	Створення презентаційних матеріалів, зокрема англійською мовою	3 (8)
Захист вирішеного практичного завдання	1	Формування доповідей щодо тем дисципліни з використанням різних джерел	5
Вирішення тестових завдань з теми лекції у MOODLE	1	Вирішення додаткового індивідуального завдання підвищеної складності	7
Заповнення первинного документу	1	Написання тез до участі у конференціях різного рівня	5(10)
Переклад фахового тексту з теми англійською мовою	1	Переклад ускладненого фахового тексту словосполучень англійською мовою	8
Перевірка рахунків та кореспонденції рахунків з теми заняття	1	Аналіз змін законодавства	3
Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо)	Зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах	Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо)	Зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу.

Політика курсу визначається системою вимог та цінностей, які висуваються до здобувачів вищої освіти під час вивчення дисципліни і ґрунтуються на дотриманні правил академічної доброчесності, корпоративної етики, етики бухгалтера та аудитора. До здобувача вищої освіти висуваються наступні вимоги: виконання мінімального обсягу всіх передбачених завдань; відпрацювання всіх пропущених (з причини або без) занять за графіком відпрацювань у дні консультацій викладача https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-oblik/#header_graf ;

дотримання принципів академічної доброчесності; недопущення плагіату, самоплагіату; активна участь у роботі на парі; наявність для роботи робочого зошиту та калькулятора; обов'язкова участь в усіх видах контролю. Враховуються активність здобувачів щодо використання інформаційних технологій та інновацій у підготовці до занять, використання можливостей участі у науковій роботі та неформальній освіті.

Стягнення за порушення принципів академічної доброчесності під час навчання та проходження підсумкового контролю (плагіат, самоплагіат, фальсифікація, списування тощо): повторний контроль; зниження оцінки; попередження адміністрації факультету.

8. Інформаційні джерела.

Рекомендовані законодавчо-нормативні акти

1. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 439-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Податковий кодекс України : Закон від 02.12.2010 № 2755-VI / остання редакція від 28.11.2020, чинний. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV, із змінами та доповненнями / поточна редакція від 03.11.2016 р., чинний. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/natsionalni-polozhennyastandartibukhgalterskogo-obliku?app_id=24
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 09.12.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.99 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
7. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 635. URL : <http://www.minfin.gov.ua>
8. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору: затверджені Наказом Мінфіну від 23.01.2015 р. № 11. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://bukhalter.com.ua/zakonodavstvo/metodrecomendacii-buhobliku-subjektivderjavnogosektoru/metodichni-rekomendatsiyi-shchodooblikovoyi-politiki/>

Рекомендовані навчальні посібники

1. Кулик В.А., Левченко З.М. Облікова політика підприємства: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2020. 238 с.
2. Облікова політика : навч. посіб. / Г. М. Давидов, В. М. Савченко, О. В. Пальчук, та ін. ; за заг. ред. Г. М. Давидова. 2-ге вид., перероб. і доп. Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. 362 с.
3. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник / Н. Л. Правдюк, Л. В. Коваль, О. В. Коваль. – Київ:, «Центр учбової літератури», 2020.–647 с.

Допоміжна література

1. Садовська І. Б., Бляхарчук М. О. Облікова політика в управлінні підприємством: методика і практика : монографія. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2018. 300 с.
2. Дубініна М. В. Концепція формування резервів як об'єкта бухгалтерського обліку / М.В. Дубініна, В.А. Дубінін, Н.Г. Гомелько // Modern Economics. – Миколаїв. – 2017. - № 6. – С.60-68
3. Дубініна М. В. Застосування справедливої вартості в обліку, контролі та звітності України відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності / М. В. Дубініна, О. І. Лугова, А.А. Кузнецов // збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики» № 4 (31) 2019. – С. 112-124.
4. Дубініна М.В. Особливості формування правового базису фінансової звітності установ державного сектору / М.В. Дубініна, І.В. Ксьонжик // Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції: тези доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ужгород, 16 квітня 2020 р.). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. - С. 238-240.
5. Дубініна М.В. Система бухгалтерського обліку як інформаційне забезпечення стратегічно орієнтованого управління підприємством / М.В. Дубініна, О. І. Лугова, О.Ю. Трум // Нові інформаційні технології управління бізнесом : збірник тез II Всеукраїнської наук.-практ. конф., м.Київ, 14 лютого 2019 р. – Київ. –С. 80-84

Інформаційні ресурси

1. «Вісник: офіційно про податки». URL: <http://www.visnuk.com.ua>
2. Інтернет-портал для бухгалтерів, економістів і керівників бюджетних установ та комунальних підприємств. URL: <https://rbb.radnyk.ua/>
3. Бухгалтерський портал «Дебет-кредит». URL: <https://dtkr.com.ua>
4. Веб-сторінка Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Веб-сторінка Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Газета «Все про бухгалтерський облік». URL: <https://vobu.ua/ukr>
7. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

8. Електронне видання для керівників і бухгалтерів. URL: <https://uteka.ua/ua>

9. Інтелектуальний бухгалтерський портал. URL: <https://i.factor.ua/ukr/>

10. Миколаївський національний аграрний університет. URL::
<http://oblik.mnau.edu.ua/>

11. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL:
<http://www.nbuv.gov.ua>

12. Сайт для бухгалтерів «Бухгалтер 911». URL: <https://buhgalter911.com>

9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, заступники декана, куратор).

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання через:

- СДН Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2905> – лекційний матеріал, практичні завдання, завдання на самостійне опрацювання, індивідуальна робота);

- платформу онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;

- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів;

- спілкування через електронну пошту (Dubinina@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок;

- залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;

- індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;

- можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

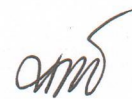
10. Доступ до матеріалів навчання.

Силабус дисципліни викладено на офіційному веб-сайті Миколаївського національного аграрного університету на сторінці обліково-фінансового факультету.

Робочу програму, силабус та повне навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни представлено у СДН Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2905>.

<https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-oblik/>

Силабус навчальної дисципліни розроблено
завідувачем кафедри обліку і оподаткування

М.В. Дубініной